

seende af, at det er et Stykke Socialisme, der skal praktiseres. Man vil jo ikke tage Konsekvensen, hvis det lykkes.

Dernæst sagde det ærede Medlem, at mine Udtalelser om Fællesdrift vare modsigende. Jeg havde sagt det ene Sted, at naar Socialdemokraterne havde faaet Fler-tal i Kraft af den almindelige Valgret, vilde man med Hensyn til Jordens Dyr-ning søge at finde den bedste Maade, Fællesdrift eller Enkelt drift, store eller smaa Virksomheder, hvad det nu maatte blive. Men, siger det ærede Medlem, læn- gere nede siger jeg: Vi kræve, at Sam- fundet, Kommune og Stat skulle indføre Fællesdrift, og samtidig dermed fortæl- ler jeg, at vi ved Statsfæste skulle forsøge med smaa Ejendomme. Det er der ikke nogen Modsigelse i, naar det er som For- søg. Jeg kan i alt Fald ikke se, hvor Modsigelsen ligger. Jeg kan ikke se, at der skulde være noget modsigende i, at vi sige: Lad os forsøge med at lade Stat og Kommune etablere baade Fællesdrift og Enkelt drift under saadanne Former, at man kan danne sig et Begreb om, hvad der er bedst, ikke for at skaffe Bevis for Socialismen, men for at skaffe Bevis for, hvad der er den heldigste Driftsform, fordi der ogsaa udenfor Socialdemokratiet har været forskellige Meninger oppe om baade den ene og den anden Driftsforms Heldighed.

Saa siger det ærede Medlem, at vi behøve ikke at anstille Forsøg med Fælles- drift i Landbruget, thi det har været for- søgt mange Gange tidligere. Ja, men disse Forsøg bevise ikke det allerringeste. (*Fraenket.*: Jo!) . . . Det ærede Medlem for Horsens siger: Jo. — Ja, Forsøgene be- vise, at paa det Tidspunkt, da man ikke havde de Maskiner og de Redskaber, man har nu, var Fællesdrift uheldig, men de bevise ikke det allerringeste for Nutidens Vedkommende, hvor man har en helt an- den Driftsmaade, hvor man anvender Ma- skiner. De Forsøg, man har gjort i For- tiden, bevise ikke noget som helst, thi Forsøgene maa gøres netop med de nu- værende Forhold for Øje. Men jeg erken- der, at saadanne Forsøg ikke i sig selv indeholde noget Bevis for Socialismen.

Derefter talte det ærede Medlem om daarlige Tider. Han sagde, at det var ikke de fyldte Lagere, der skabte de daar- lige Tider, men Kreditten. Jeg vil sige, at saadan præcis at udrede alle Grunde, der tilsammen føre til, at vi faa daarlige Tider, kan have sine Vanskeligheder, det vil vel for enhver være ret uoverkomme-

ligt at paapege alle de samvirkende Aar- sager, der fremkalde nedadgaaende Tider. Men det er noget, som Arbejderne kende, og det ærede Medlem sikkert ogsaa, at naar i en Virksomhed Lagrene fyldes mere og mere, naar Tøjrukkerne paa Hylderne blive højere og højere, nærmer den Tid sig, da de skulle ud, da de ikke selv kunne skaffe sig Tøj, da de blive arbejdsløse. Lagrene ere for store, fordi Produktionen er planløs, man producerer ikke efter Be- høvet, men saaledes, at der ophober sig større og større Mængder af Varer, og midt i denne Overflod gaa Arbejderne om som arbejdsløse og lide under de daarlige Tider.

Saa siger det ærede Medlem: Ja, men ville I da ikke gøre noget for at mildne Virkningerne? Var det ikke bedre at tage fat paa det nuværende Samfund og se at faa det gjort bedre fremfor at stille dette Gøglebillede, den socialistiske Stat, op? Maa jeg spørge: Hvad gøre da So- cialdemokraterne? Have vi nogen Sinds modsat os at hjælpe til at gøre det nuvæ- rende Samfund bedre? Hvis vi Socialde- demokrater mødte her paa Rigsdagen og sagde til Venstre: Nu kunne I sidde her og lovgive saa galt, I ville, det er Pjalteri og Lapperi alt sammen, vi ville ikke være med, vi ville kun have den socialistiske Stat, og hvis vi ikke kunne faa den, er alt andet os lige meget, lad det nuværende Samfund gaa til Grunde! — Ja, saa kunde en saadan Indvending være berettiget. Men naar de Herrer maa erkende, at hver Gang det har drejet sig om under de nu- værende Forhold at skabe saa gode Be- tingelser som muligt, have Socialdemokra- terne ikke blot meldt sig til Tjeneste, men ført an, kan det ærede Medlem ikke sige, at vi ikke ville mildne Virkningerne af de daarlige Tider.

Det er paa Socialdemokratiets Forslag, at Rigsdagen er begyndt at beskæftige sig med Arbejdsløshedskasser. Da dette For- slag første Gang kom frem, erklærede Højre her i Tinget, at det ikke kunde være med, fordi det vilde være at præmiere Dovenskab. Og da det kom frem, efter at Venstre var kommet til Styret, sagde det ærede Medlem for Løvel (*Anders Nielsen*): Det er jeg meget betænkelig ved at gaa med til, thi det er kun at hjælpe Byerne, og det vil fremkalde en Vandring fra Landet ind til Byerne, som vi ikke bør hjælpe til. Kravet blev imidlertid rejst af os Gang paa Gang, og hvad var det, vi vilde med Arbejdsløshedskasserne, andet end mildne Virkningerne af daarlige Tider?